

Gør Det Selv

SVÆRHEDSGRAD

Det kræver snilde at få låget til at passe perfekt. Tager du for meget træ af, er skaden sket, og så lukker det ikke helt tæt.

LET

SVÆRT

TIDSFORBRUG

En god arbejdsdag.

PRIS

Har du en stump birketræ, er der kun udgifter til slibepapir og en sjat shine juice.

Med et skarpt U-jern kan du forme låget, lige som du ønsker.

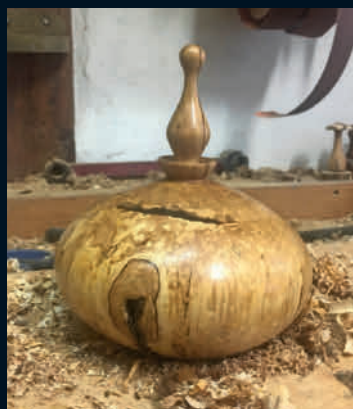
FINE DETALJER OG FLOT FINISH MED 3.500 OMDREJNINGER I MINUTTET

Vil du gerne udfordres ved drejebænken, så læs med her.

Vi drejer en skål af birketræ med et låg, der passer som fod i hose. Til slut sliber og polerer vi efter alle kunstens regler.

En ting er at dreje en simpel skål uden låg. Noget ganske andet er at dreje en funklende flot skål med et låg, der skal sige "svup", når du åbner det. Det kræver præcision, tålmodighed og en rolig hånd. Vi bruger et ganske almindeligt stykke birk, som har ligget til tørre i to år, og viser, hvordan du drejer dig vej ind til kernetræet, laver låget, udhuler skålen samt sliber og polerer den ad flere omgange.

Der er ingen hurtige genveje, men med masser af slibning og en såkaldt shine juice til at polere med kan du opnå masser af dybde i overfladen, samtidig med at du bevarer træets flotte struktur. □

Nøglen til en spejlblank overflade er en såkaldt shine juice, som består af tre lige dele shellak, linolie og teknisk alkohol som f.eks. karburatorvæske.

Opspænding og grovskrubning

Når træklodsen er spændt op mellem gribekloen og pinoldokken, er det tid til at grovskrubbe. Det betyder egentlig bare, at bark og ujævnheder skal fjernes, indtil klodsen kommer i balance. Særligt i starten fyger træsplinterne omkring, så det er vigtigt at huske sikkerhedsbriller.

Når klodsen er i balance, og træspånerne bliver finere, bruger vi et såkaldt fladjern til at forme et lille fremspring, som efterfølgende spændes fast i gribekloen.

1 Spænd træklodsen op mellem medbringeren og pinoldokken, og placér derefter landet, så der er 2-3 cm luft mellem det og træet. Tjek, at klodsen kan dreje rundt uden at støde på landet.

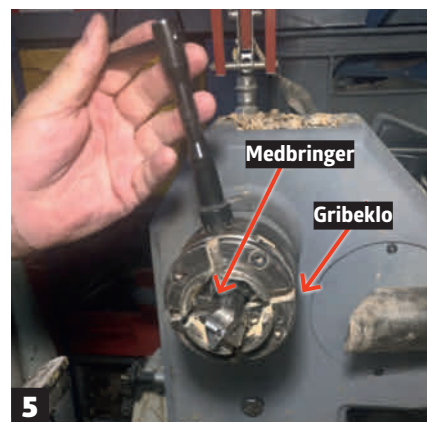
2 Grovskrub træklodsen med et U-jern, indtil den kommer i balance, og al bark og alle ujævnheder er væk. Før jernet langs landet, og husk beskyttelsesbriller, da de store træsplinter flyver omkring.

3 Skrub videre med U-jernet, til træklodsen fremstår lys og ensartet. Når klodsen ikke "slår" mod jernet mere, er den ved at være helt balanceret.

4 Lav et lille fremspring i træklodsen med en skrå mejsel, og afmonter den dernæst. Det er vigtigt, at fremspringets kant er så tæt på 90° som muligt.

5 Afmonter medbringeren, og vend dernæst træklodsen, så gribekloen kan spændes om fremspringet.

Lille skål, meget savsmuld

Et stykke træ med en diameter på 20 cm syner givetvis stort, men lad dig ikke narre. Træ er forskelligt, og dette stykke birk var forholdsvis porøst, hvilket betød, at vi skulle fjerne en del træ for at komme ind til kernetræet. Vælger du et lille stykke træ, risikerer du med andre ord, at din skål bliver meget lille.

6 Markér med en blyant, mens træet drejer, hvor du ønsker, låget skal begynde. Det ser stort ud, men når først du går i gang med at dreje, er det rart at have lidt ekstra træ at gøre godt med.

Formen bestemmes

Nu er det tid til at forme skålen. Vi starter med at markere en omtrentlig diameter på låget med et U-jern, hvorefter vi markerer en omtrentlig bund på skålen med det samme jern.

Herfra er det kun kreativiteten, der sætter grænser for, hvordan skålen og låget udformes. Skal låget slutte helt tæt, er det vigtigt, at lågets "kant" bliver helt lige, og at det drejes af med rolig hånd, så det ikke bliver beskadiget.

1 Markér, hvor låget cirka skal begynde.

Hellere lade diameteren på låget være lidt for bred end lidt for smal, da du altid kan gøre den smallere.

2 Markér bunden på skålen, så du har et overblik over, hvor meget træ du har at arbejde med. Når skålens størrelse er defineret, er det lettere at gøre sig tanker om selve formen.

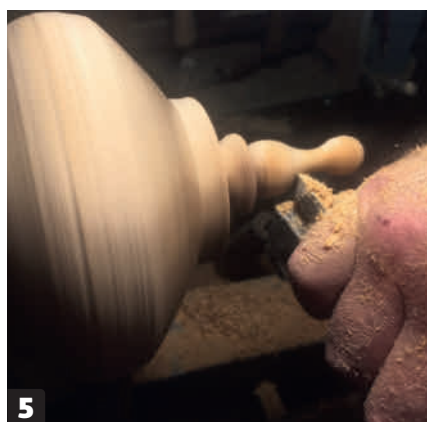

Skålen ændrer hurtigt form, så du skal endelig ikke presse jernet for hårdt ind i træet.

4 Læg en skrå mejsel til rette på landet, og bestem lågets diameter. Det er vigtigt, at "kanten" på låget bliver helt lige, for at det kan slutte helt tæt.

3 Form skålen, som du ønsker, den skal se ud. Vi vil gerne have den til at være forholdsvis rund, hvorfor vi fjerner en del træ i både top og bund af skålen. Jo mere træ du fjerner i bunden, jo "lettere" et udtryk får skålen.

5 Form den øverste del af låget med et U-jern. Vi giver den gas med små krummelurer og en lille knop på toppen.

Stålulden kan komme ind i alle kroge.

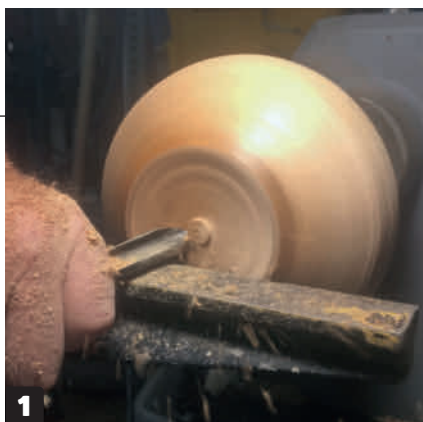
6 Slib knoppen med ståluld. Fordelen ved ståluld er, at du kan komme ind i alle kroge, samtidig med at du næsten ikke fjerner noget træ. Bruger du derimod sandpapir, kan du nemt komme til at ændre på formen.

7 Drej med rolig hånd låget af selve skålen med en skrå mejsel. Når du har arbejdet dig 2-3 cm ind, saves det sidste stykke med en nedstryger for at minimere risikoen for at beskadige låget.

Udhuling, tilpasning af låg og finish

Skal finishen være i top, er det nu, det gælder. Vi starter med at udhule lidt af skålen, hvorefter vi gør plads til låget. Her er der ingen anden udvej end at øge diameteren på skålens hul og løbende tjekke, om låget passer. Tager du for meget af, er løbet kørt, og så må du leve med et låg, der ikke slutter helt tæt. Når låget passer, trykker vi det i og sliber overgangen mellem låg og skål, så overgangen bliver fuldstændig glat. Til sidst polerer vi skålen med trædrejernes vidundermiddel kaldet OB Shine Juice.

1 Ud hul skålen en kende med et U-jern.

Du skal ikke dybere end 2-3 cm i denne omgang, og sørg for ikke at føre jernet helt ud til kanten, da låget skal have noget gods at "hvile" på.

2 Drej et lille plateau med en skrå mejsel,

som låget kan "hvile" på. Passer låget ikke i skålen, må du fjerne lidt mere træ, så diameteren øges gradvist. Det er en hårfin balance, hvor hver millimeter tæller.

3 Fjern låget, og ud hul resten af skålen med et U-jern. Vend landet, så du nemmere kan komme til, og før så jernet langsomt fra skålens centrum og udad i langsomme bevægelser.

4 Tryk låget helt fast, og udjævn overgangen mellem skålen og låget med et U-jern. Husk at holde jernet på landet, så det er til at styre. Der findes ikke noget værre tidspunkt at lave fejl på end sent i processen.

5 Slib skålen med korn 240 og efterfølgende med korn 320, 400 og 600. Særligt overgangen mellem skål og låg skal slibes, så de nærmest "smelter" sammen.

Slid hellere en gang for meget ...

Vil du have en flot, glat overflade, er slibning vejen frem. Har du slibepapir i korn 240, 320, 400 og 600, er du godt dækket ind. Det er en god idé at slibe løbende, da det fremhæver skålens form og "afslører" ujævnheder.

6 Hæld en god sjat shine juice på en klud, og polér skålen, til du fornemmer, at den er mættet og ikke tager imod mere "juice". Lad skålen tørre til næste dag.

7 Polér skålen yderligere to gange med shine juice. Jo flere lag du giver den, jo mere "dybde" får du i overfladen. Nu er der bare tilbage at rydde en hynde i bogreolen til kunstværket.